

Mishnah Mikvaot, chapter 10

משנה מקואות פרק י

(1) Any handles of vessels which were inserted in an improper manner [i.e., the handle of a hammer inserted off center into the hammer head] or, if inserted properly, were not yet finished, or, if finished, but afterwards, broke [in all these cases, the handle cannot be considered a permanent or an essential part of the vessel and]

they [therefore] interfere [by preventing the water access to that part of the vessel where the handle is attached]. If a vessel is immersed with its mouth downwards, it is as though it had not been immersed [because air pockets remain in the vessel which prevent the water from touching the inner side of the vessel]. If immersed in the regular manner [its face upward], but without the *ziborit* [a long hollow handle, or hollow attachment, to the vessel, which rises above the mouth of the vessel and is still out of the water, it becomes purified] only if turned on its side [to enable the water to reach the inside and outside of the *ziborit*, as well as the rest of the vessel]. If a vessel is narrow at each end and broad in the center, it becomes purified only if turned on its side [to enable the air to escape so that the water may fill it completely]. A flask which has its mouth bent downwards [into the flask, in order to prevent the escape of the liquid when the flask turns over, is impossible to immerse so that water should reach all of the inner space and it] becomes purified only if a hole is made at the side [so that the air pocket escapes freely through the hole; after its immersion it is plugged up]. An inkpot of laymen [i.e., private persons who are not professional scribes. The inkpot was made in the same fashion, with the rim of its mouth turned inwards] becomes

רבנו עובדיה מברטנורא

א כל ידות הכלים. כגון יד הקרדום וכיוצא בה שהכניסה בברזל: **שלא כדרכה.** בעיקום: **ולא מרקן.** לא גמר הכנסתו. לשון ומירק אחר שחיטה על ידו. במסכת יומא (דף לב): **או שמרקן.** שגמר הכנסתו ונשברו: **כלי שהטבילו דרך פיו כאילו לא טבל.** דכל כלי שבתחילת הכנסתו במים כופהו על פיו, אין המים נכנסין לתוכו לעולם אפילו מכניסו כולו עד שיטנו: **בלא הזיבורית.** שלא הטביל בית ידו, או דבר נוסף שיש בכלי באחת מקצותיו. ולהכי קרו ליה זיבורית שאינו עיקרו של כלי. ואין המים באין בהן עד שיטנו על צדו. וכל הני דמתניתין כולהו טעמא (כדי) שיבואו המים בכולן: **קלמריין.** כלי שמניחין בו את הדיו. וכן קורים אותו בלשון רומי קלמר". ויש מהן שפיהן שוקע לתוכן כדי שלא ישפך הדיו אפילו אם יהפך על פיו. ואם הטבילו כדרכו, אין המים נכנסים בחלל השקוע

א כל ידות הכלים שהכניסן שלא כדרךן, או שהכניסן כדרךן ולא מרקן, או שמרקן ונשברו, הרי אלו חוצצין. כלי שהטבילו דרך פיו, כאילו לא טבל. הטבילו כדרךכו בלא זיבורית, עד שיטנו על צדו. כלי שהוא צר מכאן ומכאן ורחב מן האמצע, אינו טהור, עד שיטנו על צדו. צלוחית שפיה שוקע, אינה טהורה, עד שניקבנה מצדה. קלמריין

purified [with immersion] only if a hole is made at the side. The inkpot of Yosef the Priest had a hole at its side [in accordance with this rule].

(2) A mattress and a cushion of leather require that the water enter inside them [since they are sometimes opened to change their stuffing]; however, a [small] round pillow, a ball, a bootmaker's last, an amulet or a phylactery [these are not usually opened and therefore], it is not necessary for the water to enter into them. This is the general rule: Any article whose stuffing is not usually removed or put in may be immersed unopened.

(3) The following [knots are permanent in nature and] do not require that water enter into them [and, therefore, do not need to be undone before immersion]; knots [that tie up holes and tears in the clothes] of a poor man, [knots made with loose threads at the edge of garments to form] tassels, [knots] in the thong of a sandal, in a head-phylactery if it is tight, and in an arm-phylactery if it [the knot] does not move up or down [the strap], [the knots] in the handles of a water-skin,

רבנו עובדיה מברטנורא

שסביב פיו מבפנים, לפיכך צריך לנקוב מן הצד: **ב הכר**. הוא ששוכב עליו: **הכסת**. הוא שמשים תחת מראשותיו: **שיבואו בהן המים**. לתוכן. שדרך כר וכסת של עור להכניס ולהוציא מה שבתוכן: **כסת עגולה**. וקטנה שעושים השרים תחת מראשותיהן: **הכדור**. פלוט"א: **והאמום**. דפוס שעושים עליו את המנעל, והוא עשוי מעור וממלאים אותו בשער או במוכין: **והקמיע**. של כתב או של עקרין מחופה עור: **ותפלה**. של יד או של ראש: **אין צריכים שיבואו בהן המים**. לפי שאין דרך להכניס ולהוציא מה שבתוכן: **ג קשרי העני**. בגדיו של עני שנקרעו וקשרן, הקשר ההוא אינו עשוי להתיר לעולם, הלכך אינו צריך להתירו בשעת טבילה כדי שיבואו עליו מים: **והנימין**. נימין ופתילין שתולין על שפת הסדין לנוי ועושין בהן קשרים ואין עשוין להתיר לעולם: **וחבט של סנדל**. אזנים שיש לרצועות של סנדל, אין צריך להתיר הקשר שלהן בשעת טבילה, שאין אותו קשר עשוי להתיר: **בזמן שהיא חוצה**. שהקשר חוצץ, שאין המים נכנסים לתוכה. ואימתי יהיה זה, כשהקשר מהודק יפה ואז אינו עשוי להתיר. ולפי שהוא עשוי להתקיים, אין צריך להתירו בשעת טבילה: **של זרוע**. קשר של תפלה של יד: **בזמן שאינה עולה ויורדת**. דמיהדק הקשר הרבה, ואין הרצועה עולה ויורדת בו: **ואזני החממת**. אזני הנוד יש בהם קשרים מהודקין: **תורמל**. כיס גדול של עור שנושאים הרועים

הדיוטות, אינה טהורה, עד שינקבנה מצדה. וקלמרין של יוסף הכהן היתה נקובה בצדה: **ב הכר והכסת של עור**, הרי אלו צריכין שיבואו בהם המים. כסת עגולה, והכדור, והאמום, והקמיע, והתפלה, אין צריכין שיבואו בהם המים. זה הכלל, כל שאין דרכו להכניס ולהוציא, טובלים סתומים: **ג אלו שאינם צריכים שיבואו בהם המים**, קשרי העני, והנימין, וחבט של סנדל, ותפלה של ראש בזמן שהיא חוצה, ושל זרוע בזמן שאינה עולה ויורדת, ואזני החממת, ואזני

or in the handles of a [shepherd's] pouch [these are all permanent knots and are an integral part of the vessel].

(4) The following [knots do] require that water enter into them: the knot in an undershirt [which has a wide opening at the neck, that is drawn to close the opening and] which are tied by the shoulders; likewise, the hem of a sheet [which serves as a curtain with

folds at the top hem] must be stretched out [and then immersed]; and the knot of a head-phyllactery, if it is not fastened tightly, or of the arm-phyllactery if it moves up and down [the strap]; and the laces of a sandal. Clothes which are immersed when they have just been washed [which are still wet and are full of folds and wrinkles] must be kept immersed until they send up bubbles [which show that the water still adhering to the clothes has mingled with the water of the *mikvah*, and has thus become part of the water of the *mikvah*. It is not necessary then to wait for the bubbles to cease], but if they are immersed when dry, they must be kept immersed until they throw up bubbles and then wait until the bubbling ceases [when we may assume that the water of the *mikvah* has penetrated into all the folds and wrinkles of the clothes].

(5) Any handles of vessels which are too long and which will be cut shorter, need only be immersed up to the point of their proper measure [where they will be cut, the rest is not considered as belonging to the vessel (based on the principle of that which stands ready to be cut off is considered as if already cut) and therefore does not require immersion]. Rabbi Yehudah says: [They are not

רבנו עובדיה מברטנורא

ובלשון מקרא קרי' ילקוט: **ד פרקסין**. לבוש התחתון שעל הבשר, והוא פתוח בכתפיים, וכשילובשו קושרו על הכתף, ובשעת הפשט מתירו: **ושפה של סדין צריך למתח**. הקמטים שיש בשפת העליונה כדי שיבואו המים בין אותם הקמטים: **למתח**. לפשטן ולמשכן. כמו וימתחם כאוהל לשבת (ישעיה מ:): **ושנץ של סנדל**. רצועות שקושרו בהן: **שיבעבעו**. כשמתביל אדם בגד במים, עולין כמין אבעבעות במים. וכשהן מכובסים ומשקה טופח עליהן, משהתחילו המים לבעבע, טהרו, לפי שהושקו המים הבלועים בו למי המקוה. אבל כשהן נגובים, אין המים באין בכלול עד שינוחו מבעבעות. שכשאדם מטביל סדי ואין יכול לשטחו שאין המקוה רחב כל כך, תוחבו במים כשהוא מקופל ומתוך כך מבעבעים המים וכשנחין מבעבעות בידוע שבאו המים בכלול: **ה מטביל עד מקום המדה**. והשאר אין צריך טבילה, דכל העומד ליחתך כחתוך דמי. ולא הוי חציצה למקום החתך

התרמול: **ד אלו שהם צריכים שיבואו בהן המים**, הקשר שבפרקסים שבכתף, ושפה של סדין צריך למתח, ותפלה של ראש בזמן שאינה חוצה, ושל זרוע בזמן שהיא עולה ויורדת, ושנצין של סנדל. ובגדים שהטבילין מכבסין, עד שיבעבעו. הטבילין נגובין, עד שיבעבעו וינחו מבעבעות: **ה כל ידות הכלים שהם ארכין ועתיד לקצוץ**, מטבילין עד מקום המדה. רבי יהודה אומר, עד

purified] until they are completely immersed [the *halachah* does not follow Rabbi Yehudah]. The [proper length for the] chain of a large bucket, is four handbreadths [anything longer would make the pail too heavy to lift], and that of a small bucket ten handbreadths; and they need only be immersed up to the point of their proper measure [even if this ends in

the middle of a link]. Rabbi Tarfon says: It is not purified [if the proper measure ends in the middle of the link] unless that whole link is immersed. A rope tied to a basket is not considered as attached [and is not an integral part of the basket] unless it has been sewn on [therefore, when not sewn on, it must be undone before the basket is immersed].

(6) [Defiled water can be purified by (*hashakah*) filling it in a vessel in which it is immersed to the rim; when the water in the vessel establishes contact with the water of the *mikvah* it becomes connected to the *mikvah* and purified.] The School of Shammai say: Hot water may not be immersed in cold, nor cold in hot, foul in fresh, nor fresh in foul [the water to be immersed, in order to be considered as connected, must be of the same kind as the water of the *mikvah*]. But the School of Hillel say: It may be immersed [i.e., *hashakah*]. If one immersed a [defiled] vessel [which was] full of liquids [other than water], it is as though it [the vessel] had not been immersed [since these liquids do not mingle with the water of the *mikvah*, and, therefore, they interfere between the inner wall of the vessel and the water of the *mikvah*. If, however, they did mingle, as would be evidenced by their subsequent appearance of water, it would be a valid

רבנו עובדיה מברטנורא

עצמו, דבית הסתרים דכלים אין טעון ביאת המים כמו באדם. ויתירים בית הסתרים דכלים על בית הסתרים דאדם, דאילו בית הסתרים דאדם נהי דאין טעונים ביאת מים בעין ראוי לביאת מים, ובית הסתרים דכלים אפילו ראוי לביאת מים לא צריכי, דאין אדם מקפיד שם: **ר' יהודה אומר כו'.** ואין הלכה כר' יהודה: **מטבילין עד מקום המדה.** עד ארבעה לגדול ועד עשרה לקטן, והשאר טהור ואין צריך טבילה, ואפילו כלתה מדה לחצי טבעת שבשלשלת, אין צריך להטביל אלא עד חצי טבעת: **ר' טרפון אומר עד שיטביל את כל הטבעת.** שכלתה המדה לחציו. ואין הלכה כר' טרפון: **ו אין מטבילין חמין בצונן.** דאוכלים ומשקין אין להם טהרה במקוה, אלא המים שנטמאו בלבד מטעם השקה וחיבור, ואין השקה מועלת אלא במין עם מינו חמין בחמין ויפים ביפים ומרים במרים. אבל

שִׁטְבִּיל אֶת כָּלוּ. שִׁלְשֶׁלֶת דָּלִי גָדוֹל אַרְבָּעָה טַפְחִים וְשֵׁל קָטָן עֶשְׂרֵה, מְטַבִּילִין עַד מְקוֹם הַמְּדָה, רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר, עַד שִׁטְבִּיל אֶת כָּל הַטַּבְעֵת. הַחֲבֵל שֶׁהוּא קָשׁוּר בְּקַפָּה אֵינוֹ חֲבוּר, אֶלָּא אִם כֵּן תִּפְרֹ: וּ בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, אֵין מְטַבִּילִין חֲמִין בְּצוֹנָן וְלֹא צוֹנָן בְּחֲמִין, לֹא יָפִים בְּרָעִים וְלֹא רָעִים בְּיָפִים. בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים, מְטַבִּילִין. כָּלִי שֶׁהוּא מְלֵא מִשְׁקִין וְהַטַּבִּיל, כְּאֵלוֹ לֹא טָבַל. מְלֵא מִי

immersion]; if it was full of urine, this is reckoned as water [and doesn't interfere]; if it contained water of purification [which consists of spring water mixed with the ashes of the red heifer (see Numbers 19:2) this water,

on account of its importance, cannot be considered as mingled with the (relatively simple) water of the *mikvah* by merely making contact, unless the latter exceeds it in quantity], [it is impure] unless the water [of the *mikvah* which enters the vessel] is more than the water of purification. Rabbi Yose says: Even if a vessel with the capacity of a *kor* [= 30 *se'ah*] contains only a quarter-log [$1 \log = 1/720$ of a *kor*, i.e., $1/2,880$ th of liquid other than water, or of water of purification], it is as though it had not been immersed [i.e., one must empty the vessel in order to immerse it; however, if it contained less than a quarter-log of other liquids, it would be valid; the *halachah* does not follow Rabbi Yose].

(7) All foods combine together to make up half of a (*pras*) half-loaf [i.e., a quarter loaf, which according to Rashi is a bulk of two eggs, or of an egg and one half, according to the Rambam] which makes the body unfit [i.e., if a man ate small quantities of defiled foods of different kinds, these quantities may be added together to make up the minimum quantity of defiled food which renders a person Rabbinically unfit for eating *terumah* (this being one of the eighteen rulings instituted while in the upper chamber of Hananiah ben Hizkiah, see Shabbat

רבנו עובדיה מברטנורא

מין בשאינו מינו אין השקה מועלת בהן ולא נטהרו המים: **מלא משקין**. כגון יין ושמן ומי פירות וכל משקין חוץ ממים: **כאילו לא טבל**. משום דחייצי. ודוקא שלא נשתנו מראיהן, שלא נתבטלו במים: **מלא מי רגלים רואין אותן כאילו הן מים**. דמי רגלים מין מים הן, וכשהשיקו עליהן מי מקוה נעשו חבור להן ולא חייצי ונטהר הכל. ויש ספרים שגורסין רואין אותן כאילו הן יין, ואם היו משתנים מראיהן וחוזרים למראה מים, מתבטלים במים ונטהר הכל. וכגירסא זו מוכח בתוספתא: **מלא מי חטאת**. מים שנתקדשו באפר פרה, ומהם מזים על טמאי מתים: **עד שירבו המים על מי חטאת**. שיהיה רוב הכלי פנוי כדי שירבו מי מקוה הנכנסים בו על מי חטאת שהיו בתוכו. ואם לאו, עדיין הוא בטומאתו והרי הן כשאר משקין שחוצצין בין הכלי ובין מי המקוה: **כור**. שלשים סאין: **ואין בו אלא רביעית**. מי חטאת או שאר משקין: **כאילו לא טבל**. דסבירא ליה לרבי יוסי, רביעית משקין או רביעית מי חטאת שבתוך הכלי, פוסלין בטבילה וחוצצין אפילו בתוך כלי גדול, עד שיסיר הרביעית של משקין או של מי חטאת ויחזור ויטבילו ריקן. ואין הלכה כרבי יוסי: **ז כל האוכלים מצטרפין**. אכל אוכלים טמאים מכמה מינים ויש בכולן כחצי פרס שהן שתי ביצים לרש"י וביצה

1:4)]. All liquids combine together [if a person drank small quantities of defiled liquids of different kinds] to make up the quarter-log which [Rabbinically] makes the body unfit. This forms a rule of greater stringency in the case of one who drinks defiled liquids than in the case of the *mikvah*, for in this case they have made all

other liquids like water [to combine with water in order to make up the required quantity to render unfit, while in the case of a *mikvah*, three log of other liquids will not disqualify a *mikvah* before it had the forty *se'ah*, nor would they combine with thirty seven *se'ah* of water to make up the minimum forty *se'ah*].

(8) If one ate defiled foods or drank defiled liquids [other than water], and he immersed himself [in a *mikvah*] and then vomited them up [before they had remained in the stomach sufficiently long for digestion], they are still defiled, because they did not become purified in the body [defiled foods and liquids in the body, with the exception of water, are not purified by immersion of the body]. [However,] if one drank defiled water and immersed himself and then vomited it up, it is pure because it became purified in the body [as defiled water is purified by immersion of the body through *hashakah* (see above Mishnah 6)]. If one swallowed a pure ring and then went into the tent of a corpse [or any other premises with remains of a dead human body]; if he sprinkled himself once and twice [with the water of purification, in accordance with the law in Numbers 19:19] and immersed himself and then vomited it up, it remains as it was before

רבנו עובדיה מברטנורא

ומחצה לדברי רמב"ם, מצטרפין לפסול גוייתו מלאכול בתרומה. וכן שתי מכה מינים של שבעה משקין שהם מים יין שמן דבש חלב דם טל, שאלו בלבד נקראין משקין. כולן מצטרפין זה עם זה לפסול את הגויה ברביעית הלוג, דכתיב (ויקרא יא) מכל האוכל אשר יאכל וכל משקה אשר ישתה, לימד על האוכלין שכולן מצטרפין ועל משקין שכולן מצטרפין: **שעשו בו שאר משקין**. לפסול את הגויה: **כמים**. ואין שאר משקין פוסלין את המקוה בשלשה לוגין כמים. אי נמי, אין שאר משקין משלימין שיעור מקוה לארבעים סאה כמים, דכתיב מקוה מים, ולא מקוה של שאר משקין: **ה שתי משקין טמאים**. שאר משקין חוץ ממים: **שאינן טהורים בגוף**. לא עלתה להן טבילה בטבילת הגוף, דאכלין ומשקין חוץ ממים אין להם טהרה במקוה. אבל שתי מים טמאין וטבל, טהורים בגוף. שיש להן טהרה במקוה על ידי השקה: **הרי היא כמות שהיתה**. טהורה כמות שהיתה, שהוא מציל עליה

המשקין מצטרפין לפסול את הגויה ברביעית זה חמר בשותה משקין טמאים מבמקוה, שעשו בו שאר המשקין כמים: **ח אכל אכלים טמאים**, ושתה משקים טמאים, **טבל והקיאן, טמאים**, מפני שאינן טהורים בגוף. **שתה מים טמאים**, **טבל והקיאן, טהורים**, מפני שהם טהורים בגוף. **בלע טבעת טהורה, נכנס לאהל המת**, הזה ושנה וטבל והקיאנה, הרי

[the ring remains pure, because a swallowed article is not affected by the defilement of the person after swallowing it]. If one swallowed a defiled ring, he may immerse himself

היא כמות שהיתה. בלע טבעת טמאה, טובל ואוכל בתרומה. הקיאה, טמאה וטמאתו. חץ שהוא תחוב באדם, בזמן שהוא נראה, חוצץ. ואם אינו נראה, טובל ואוכל בתרומתו:

and eat *terumah* [the ring had a principal defilement (*av hatum'ah*), and by coming in contact with it before swallowing it, the person became defiled, and requires immersion before eating *terumah*]; if he vomited it up, it is [still] defiled [it did not become pure by the person's immersion as above] and it now renders him defiled [by coming in contact with the ring in the act of vomiting it out]. If an arrow was stuck into a man, it interferes [with immersion] so long as it is visible [it sticks out of the body]; but if it is not visible, he may immerse himself and eat *terumah* [even if the arrow is defiled, because an object enclosed in the body does not defile, this is referred to as *tumah b'luah*].

רבנו עובדיה מברטנורא

בעודה בלועה שלא תיטמא: **טובל ואוכל בתרומה**. דטומאה בלועה אינה מטמאה אחרים: **בזמן שהוא נראה**. על גופו מבחוץ: **טובל ואוכל בתרומה**. לא שנא חץ טמא ולא שנא חץ טהור, אינו חוצץ בטבילה כל זמן שאינו נראה: